

Verkiezingsnieuwsbrief

Nummer 5

Maart 2014

Introductie

De gemeenteraadsverkiezingen zijn achter de rug. Er begint nu een nieuwe fase, namelijk de onderhandelingen die leiden tot een nieuw college van b&w. Daarbij gaat het om 'wie gaat met wie' en over het afsluiten van een coalitieakkoord. Vooral dit laatste aspect is belangrijk voor welzijnsorganisaties. Er staat immers veel op het spel. Staan er straks nieuwe ambities in het coalitieakkoord en op welke terreinen moet er (opnieuw) worden bezuinigd.

De onderhandelingen duren doorgaans tussen de twee en de tien weken. Het beïnvloeden van de onderhandelaars is niet eenvoudig, maar er zijn volop kansen om te lobbyen. In dit nummer leest u wat u in deze fase kunt doen aan beïnvloeding.

Onderhandelingen voor een nieuw college

Er breekt een nieuwe fase aan. De colleges van b&w worden nu geformeerd. Aan de basis daarvan ligt een coalitieakkoord. Het samenstellen van het college en het opstellen van het coalitieakkoord gebeurt overwegend achter gesloten deuren. De lijsttrekker van de grootste partij neemt doorgaans het initiatief. Soms wordt er een (onafhankelijke) informateur aangesteld. Het coalitieakkoord wordt in een aantal fasen opgesteld. Soms wordt eerst het aantal onderhandelende partijen teruggebracht, maar het komt ook voor dat er eerst over de hoofdlijnen van het nieuwe beleid wordt gesproken. En dat de grootste partij daarna enkele partijen uitnodigt waarmee die partij een coalitie denkt te kunnen vormen.

Voor uw organisatie is de welzijnsparagraaf in het coalitieakkoord uiteraard van groot belang. Eind

maart/begin april (maar niet later!) is een geschikt moment om de onderhandelaars te benaderen, bijvoorbeeld met een korte en bondige brief waarin u één of hooguit enkele prioriteit(en) toelicht die wat u betreft in elk geval in het coalitieakkoord terecht moet(en) komen.

Gezien de beknoptheid van coalitieakkoorden is het een hoofdprijs als u erin slaagt een passage in het coalitieakkoord te krijgen. Doorgaans heeft de tekst een hoog abstractieniveau en wordt er nauwelijks ingegaan op concrete vraagstukken. Laat u niet verleiden om in de abstractie mee te gaan. Uw kracht is het signaleren van maatschappelijke vraagstukken, u weet welk beleid er nodig is om het aan te pakken en u bent gespecialiseerd in het oplossen van problemen. In uw brief onderbouwt u de urgentie om een bepaald maatschappelijk vraagstuk of probleem aan te pakken. En ook benadrukt u welk voordeel dit voor de gemeenschap als geheel oplevert.

U kunt de brief naar de voorzitter van de onderhandelingen sturen (informateur), maar als u hem naar het privéadres van de onderhandelaars stuurt, is de kans groter dat hij gelezen wordt.

Help de onderhandelaars

De onderhandelende partijen hebben uiteraard elk hun lijstjes met punten die zij bij de onderhandelingen inbrengen. De analyse van de partijprogramma's die u wellicht in een eerdere fase hebt gemaakt, kunt u nu weer tevoorschijn halen. Kies het partijprogramma dat het dichtst bij uw belangen staat. Inventariseer enkele punten op het terrein van welzijn die volgens u niet mogen ontbreken bij de onderhandelingen. Zet achtergrondinformatie over die punten onder elkaar, bijvoorbeeld over de urgentie, de aard van het probleem, oplossingsvarianten en de kosten. Daarna zoekt u contact met de betreffende partij en u biedt hen aan hierover nader van gedachten te wisselen, zodat ze sterker staan in de onderhandelingen. In geval er geen behoefte is aan een gesprek, kunt u uw inzichten op schrift aan hen toesturen.

Beïnvloeding gaat met kleine stapjes

Als er niets van de door u voorgestelde punten in het coalitieakkoord terecht komt, moet u daarover niet teleurgesteld zijn. Uw inspanningen zijn niet voor niets geweest. U heeft aan de sleutelfiguren getoond goed geïnformeerd te zijn, duidelijk zicht te hebben op welke problemen er spelen en uitvoerbare oplossingen in de aanbieding hebt voor bepaalde problemen. Wellicht komt het nieuwe college van b&w of de nieuwe wethouder in een later stadium toch nog langs om nader met u van gedachten te wisselen.

To-do-list maart-april

De politici zijn niet meer op straat te vinden. Vanaf nu moet uw organisatie weer zelf het initiatief nemen om met hen in contact te komen. Er valt komende periode veel werk te verzetten, want tijdens de onderhandelingen kunt u proberen de politici te informeren over uw belangen en hen trachten te beïnvloeden. Voor de komende weken kunt u de volgende aandachtspunten in uw agenda zetten:

- Stel een brief op voor de informateur waarin u onderbouwt welk punt niet mag ontbreken in het coalitieakkoord. U wijst op de urgentie, de gevolgen van het ontbreken van die paragraaf en op de betekenis voor de lokale samenleving als geheel.
- Analyseer de programma's van de partijen die naar verwachting in het college komen. Maak een vergelijking van enkele punten die voor uw organisatie belangrijk zijn. Bepaal welke van deze punten kansrijk en kansarm zijn. Kies er één punt uit dat voor uw organisatie van groot belang is, maar waarvan u vermoedt dat er onvoldoende steun voor is. Rondom dit punt kunt u activiteiten organiseren, zoals een debat, lezing of media aandacht genereren. Dergelijke aandacht kan zorgen voor een duwtje in de juiste richting.
- Zorg dat uw website actueel is en dat u behalve informatie over uw prestaties ook informatie op de site hebt staan over wat volgens uw organisatie komende periode prioriteit moet krijgen.
- Als u daarnaast de onderhandelende partijen ook nog een brief stuurt, let er dan op dat u kiest voor maatwerk. Niet

elke partij dezelfde brief, maar de brief goed laten aansluiten bij het programma van die partij. U moet zich in zo'n brief beperken tot slechts één punt.

Inwerkprogramma raadsleden

Min of meer gelijktijdig met het onderhandelingsproces dat leidt tot een nieuw college van b&w organiseren de griffies van de gemeenten een inwerkprogramma voor de (nieuwe) raadsleden. Een onderdeel van dit inwerkprogramma is kennismaken met maatschappelijke organisaties. Het verdient aanbeveling om nu al contact te zoeken met de griffie van de gemeente en aan te bieden dat u bereid bent een rol te spelen in het inwerkprogramma. Als uw organisatie niet wordt opgenomen in het inwerkprogramma, dan kunt u natuurlijk op diverse andere manieren met de nieuwe raadsleden in contact komen. Zo kunt u een beleidsplan, of samenvatting daarvan, voorzien van een begeleide brief aan de griffie sturen met het verzoek dit onder de raadsleden te verspreiden. Ook kunt u een werkbezoek per fractie organiseren waarbij uw medewerkers vertellen wat er op de werkvloer speelt. Verder kunt u een debat organiseren. Het voordeel daarvan is dat ook uw klanten gelegenheid hebben om over hun ervaringen te vertellen.

Raadpleeg de website van de MOgroep

Op de website van de MOgroep staat onder het thema 'Gemeenteraadsverkiezingen 2014' een schat aan informatie die u kunt gebruiken om uw uitgangspositie na de verkiezingen zo goed mogelijk te laten zijn. In de rubriek 'Fase 4 Collegeprogramma' staat onder meer het artikel 'Meedenken over het collegeprogramma'. Ook is er een korte video te raadplegen over het collegeprogramma.

Colofon

De Verkiezingsnieuwsbrief verschijnt in het kader van de verkiezingen. De redactie bestaat uit Wim Carabain en Floor Kist. Zij zijn werkzaam voor het bureau Overheidsexperts Public Affairs en helpen organisaties in het sociale domein met beleidsmonitoring, relatiemanagement en het beïnvloeden van (gemeentelijk) beleid.